

Preek - De zeven hoofdzonden – introductie

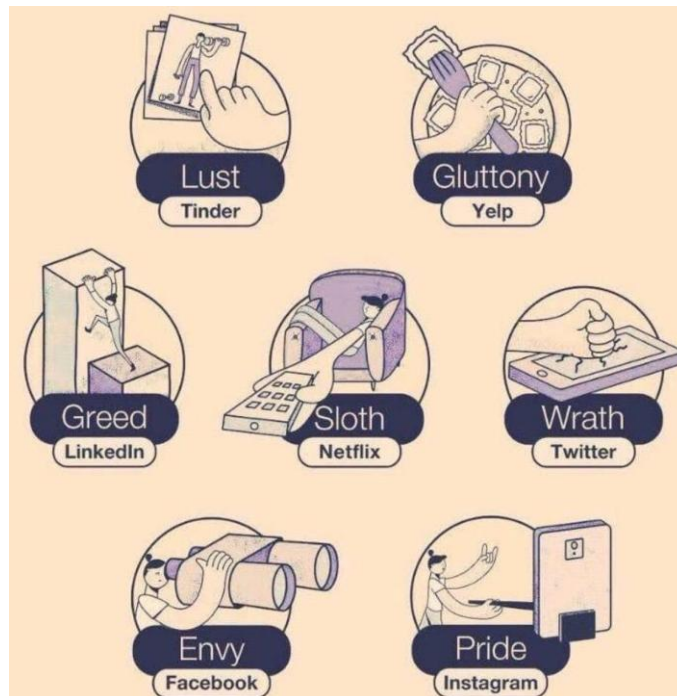
Romeinen 3,21-26

1. Dit is de aftrap van een preekserie over de zeven hoofdzonden. Tegen jullie zeggen dat jullie me hiervoor enorm geïnspireerd hebben, leek me niet zo handig. Wat wel dan? Ik kwam een artikel tegen over iemand die schijnbaar die zeven hoofdzonden professioneel beoefent. Het is **Christiano Ronaldo**, de voetballer met nummer 7; een echte winnaar. In de Volkskrant werd hij langs de meetlaat gelegd; 1. Hoogmoed; Ronaldo is ijdel, tegen het narcistische aan. 2. Hebzucht; Ronaldo wil altijd meer. 3. Wellust; onlangs is hij in opspraak geraakt door een verkrachtingszaak 4. Jaloezie; Wanneer Messi de prijs voor beste voetballer wint, kan Ronaldo dat moeilijk verkroppen. 5. Gulzigheid; het is nooit genoeg voor Ronaldo. 6. Woede; Ronaldo kan niet tegen verlies, niet tegen onrecht. Woede drijft hem voort. Alleen op gemakzucht is Ronaldo niet op te betrappen. Wat een man deze sporter! En hoor dan hoe de auteur afsluit: *“Al die zonden, ijdelheid, hoogmoed, hebzucht, wellust, jaloezie en gulzigheid, hebben hem gemaakt tot wie hij is. De beste. Volgens hemzelf dan.”* Ik vind dat humor. En interessant; hoe zou ik/jij scoren op de bingokaart? Maar zonder gekheid; tegelijkertijd laat het ook iets vreemds zien als het om die hoofdzonden gaat, en over zonde in het algemeen. Ze worden hier haast meer neergezet als kwaliteiten dan overtredingen. Straks meer daarover.
2. In het seizoen 2019-2020 wil ik verdeeld over een aantal zondagen in **serie de zeven hoofdzonden** behandelen. Als titel klinkt dat misschien wat negatief; zonden! Ik wilde het behandelen, maar hikte er al een tijd tegenaan. Tegelijk schrikt men hier buiten de kerk niet voor terug. In de ethiek, filosofie, films en series, kunst [Jeroen Bosch] en popcultuur wordt er ongelooflijk vaak aan gerefereerd. Van de zeven hoofdzonden zijn zelfs ijsjes gemaakt.. En bier. Het is dus niet gek eens in de kerk onze tanden erin te zetten; er zijn meer dan genoeg aanknopingspunten. Belangrijke voorwaarde is wel dat we wegblijven bij veroordeling; het gaat er niet om dat we hier met een slecht gevoel weggaan of dat we weer precies weten waar [vul maar in] ook al weer precies de fout in gaat. Ik heb echt een hekel aan het spreekwoordelijke wijzende vingertje. Waarom dan toch zo'n serie? De zeven hoofdzonden bieden een kans om meer zicht op jezelf te krijgen. Wie ben ik en waar zijn er gedragingen of patronen ingesleten die niet goed zijn?

Voor mezelf, voor anderen en ten diepste ook; verkeerd in Gods ogen. Dat betekent ook dat als je weet wat zonden zijn, kun je het tegenovergestelde proberen te doen; een nieuw begin maken; met Gods hulp de Bijbelse weg inslaan naar het goede, volle leven! Dus inzicht in jezelf, kansen om opnieuw te beginnen, maar bovenal op Jezus en zijn genade. Klassiek gezegd; wanneer je inzicht krijgt in je zonden (zondebesef), kom je meer en meer open te staan voor Jezus' boodschap van vergeving en genade; het evangelie. Vandaag geef ik een introductie op het thema, want wat zijn de hoofdzonden? En wat is zonde eigenlijk überhaupt?

3. **Wat zijn hoofdzonden?** In de Bijbel staan verschillende lijstjes van zonden, maar er zijn geen hoofdzonden te vinden. Door de eeuwen heen – al vanaf de 4^e eeuw - hebben theologen zonden willen rubriceren. Daaruit is een lijst ontstaan van zeven zonden die aan de basis liggen van andere zonden. Het zijn: [hoogmoed, hebzucht, lust, jaloezie, boosheid, vraatzucht en lusteloosheid]. Een lijst die in de traditie is ontstaan; je zou kunnen zeggen dat het op wijsheid berust. Dat wil niet zeggen dat het verkeerd is of niet strookt met de Bijbel. Het klassieke lijstje resonanceert kennelijk wel. Het bestaat nog altijd, en wordt veelvuldig gebruikt binnen en buiten de kerk. Neem bijv. dit moderne lijstje; de zeven hoofdzonden van de 21e eeuw.

Aan elke klassiek hoofdzonde is een modern, digitaal platform te koppelen. Even door je tijdelijk scrollen op Instagram; check bij jaloezie. Een avondje series kijken op Netflix; lusteloosheid, check. En dat is kenmerkend: op zich zijn Instagram en Netflix niet slecht, maar hoe groot of belangrijk ze kunnen worden; dat is zonde. Iemand zei eens: in elke zonde schuilt iets goeds. Zonde maakt dat goede kapot, zonde verstoort de goede bedoelingen.

4. En toch .. ik merk bij mezelf en ook bij anderen moeite met het **begrip zonde**. Als kind werd mij best een sterk besef van zonde bijgebracht; fouten die je maakte, dingen die je naliet waren zonde, tegen andere mensen, maar ook God. En dus vroeg je dan elke dag netjes om vergeving. Misschien ook wel angstig voor de gevolgen als je het niet deed. Terugkijkend denk ik dat die nadruk op zonde niet altijd goed was. Misschien herken je dat of ben je juist helemaal niet met 'zonde' opgevoed? In beide gevallen maakt dat het er niet gemakkelijker op om 'zonde' goed te begrijpen.
- Je hebt ook een soort seculiere variant van zonde; als een pot jam op de grond kapot valt, vinden we het 'zonde' dat de jam niet meer gebruikt kan worden waarvoor hij bedoelt was. Of een te lange vergadering; zonde van m'n tijd. Maar daarmee is de oorspronkelijke, religieuze lading wel verdwenen.

“Ooit was zonde een angstaanjagend woord. Het had hetzelfde emotionele effect als woorden zoals ‘nazi’ of ‘kanker’ tegenwoordig op ons hebben. Zonde was iets wat men koste wat het kost wilde vermijden. Nu is het echter van een rottweiler veranderd in een poedel.”

- Graham Tomlin, Doodzonde

Wat zijn jouw ervaringen met het begrip 'zonde'? Ben je er anders over gaan denken? Is het iets wat je angst (rottwelier) aanjaagt of heeft het juist aantrekkingskracht (poedel)? We lezen **Romeinen 3,21-26** om daarin iets op het spoor te komen hoe het nou zit met zonde en ook wat God er tegenoverstelt:

21 Gods gerechtigheid, waarvan de Wet en de Profeten al getuigen, wordt nu ook buiten de wet zichtbaar>> gerechtigheid is als een prestatiebeoordeling, of een CV. Alle ervaring en kwaliteiten die je geschikt maken voor een positie. Je stuurt het op en zegt; kijk hier naar, neem me aan! Buiten het evangelie om moet we zelf gerechtigheid ontwikkelen – een perfecte staat van dienst - en het aanbieden aan God en smeken: neem me aan, accepteer me. Het evangelie zegt; God heeft gerechtigheid ontwikkeld en hij geeft het aan ons. Dat is uniek en een omdraaiing van hoe elke religie of wereldbeeld, of elk menselijk hart denkt.

22 God schenkt vrijspraak aan allen die in Jezus Christus geloven. En er is geen onderscheid. >> God geeft die gerechtigheid – vrijspraak van elke druk om te willen presteren voor God, indruk te willen maken met je goede gedrag. Hij geeft het aan wie geloven. Geloof in Jezus. Zonder onderscheid. Aan de Cristiano Ronaldo's.

23 Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; >> Paulus schrijft 'iedereen heeft gezondigd'. Er is dus geen ontkomen aan. Die perfecte staat van dienst – gerechtigheid – ontwikkelen kunnen we wel vergeten. Dat lukt niet. In essentie isoleert zonde mensen; we zijn gemaakt voor gemeenschap, voor vriendschap, voor verbondenheid. Maar zonde verstoort en verbreekt onze banden met anderen en God; we

ontberen Gods nabijheid. Het is 'je doel missen' als mens. Graham Tomlin beschrijft de hoofdzonden als 'zeven gewoonten van zeer destructieve mensen'. Wat kapot gaat door de zonde is onze relatie, onze verbondenheid met anderen en God.

5. Wat is het goede nieuws? Deze vraag is geen verplicht nummertje, maar een absolute noodzaak bij een thema als de hoofdzonden. Anders blijven we zitten met schuldgevoel of de last van moralistisch aan de slag gaan om jezelf te verbeteren.
Vers 24-26 De weg vooruit is de boodschap van goed nieuws; er is vrijspraak voor wie in Jezus gelooft. Hij *verlost* ons van zonde; dat woord betekent letterlijk zoets als dat Jezus de rekening betaald heeft; de schuld is voldaan. Het woord *verzoening* wijst daar ook op. God is rechtvaardig en veroordeelt de zonde. Het is niet zo dat verzoening betekent dat God een compromis met zijn rechtvaardige kant heeft gesloten en een oogje dichtknijpt. God is niet als een Vader die alles maar goed vindt. Een opvoeding zonder enige grenzen of aanwijzingen vinden wij ook niet liefdevol. Nee, Gods oordeel over de zonde was er, maar kwam in de plaats van mensen op Jezus terecht. En zo – door Jezus die stierf aan een kruis en alle zonden op zich nam - gaat God voorbij aan de zonden die in het verleden zijn begaan. Er is vrijspraak! Dat is het goede nieuws en zo kunnen we in Gods nabijheid leven in harmonie. Zo komen we als mens tot onze bestemming en is het effect van de zonde tenietgedaan!
6. Dit christelijk geloof biedt kracht en een manier van leven om in vrijheid – verlost – te leven. Dat is het krachtigste tegengif voor de zeven hoofdzonden. Die vrijheid en verlossing zit in het prachtige verhaal van de 'overspelige' vrouw. Als de mannen haar zelfgenoegzaam bij Jezus brengen zegt hij: 'Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.' Toen ze dat hoorden gingen ze weg, één voor één, en ze lieten hem alleen, met de vrouw. Jezus vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?' 'Niemand, heer,' zei ze. 'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus. 'Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.' Genade & uitdaging! Jezus veroordeelt je niet, maar hij daagt je ook uit; ga heen en zondig niet meer. Kijk naar mij, hoe ik het doe, en leer van mij.